

Ny riktning för Motala

Socialdemokraternas Mål och resursplan 2027 - 2029

Innehållsförteckning

Innehåll

Våra politiska prioriteringar.....	4
En välfärd att lita på.....	4
Skola.....	4
Vård och omsorg:.....	5
Ett tryggare Motala	7
Trygg samhällsutveckling.....	7
Jämställdhet, jämlikhet och mångfald	8
Ett levande Motala.....	9
Landsbygd	9
Kultur och fritid.....	10
Miljö och klimat.....	10
Nämndernas ramar	12
Effektiviseringar, ransoneringar och intäktshöjningar.....	15
Kommunövergripande effektiviseringar, ransoneringar och intäktshöjningar	15
Exploateringsbudget	16
Politiska prioriteringar i investeringsbudgeten	17
Balansbudget	20
Finansieringsbudget.....	20
Finansiella nyckeltal	21

NY RIKTNING FÖR MOTALA – 2027 - 2029

Motala är en fantastisk kommun att bo och leva i. Här finns starka föreningar, fina naturområden, unika boendemiljöer och Nordens största insjöbad.

Men - vår kommun står också inför stora vägval. Det föds färre barn samtidigt som fler blir äldre. Det ställer nya krav på förskolan, skolan, äldreomsorgen och LSS. Samtidigt måste Motala vara en attraktiv arbetsgivare där personalen får rätt förutsättningar att göra ett bra jobb och orka arbeta kvar.

För oss socialdemokrater är det tydligt: Välfärden först! Barn ska få stöd tidigt, äldre ska få omsorg i tid och personer med funktionsnedsättning ska kunna leva ett gott liv med tryggt stöd. Skattepengar ska gå till kvalitet, personal och omsorg – inte till vinstjakt.

Vi vill bygga ett tryggare, jämlikare och mer framtidsinriktat Motala. Ett Motala där hela kommunen får växa, där föreningslivet stärker gemenskapen och där välfärden finns när människor behöver den.

Våra viktigaste prioriteringar

1. **Bygg skridskohall**

Motala har väntat länge på en modern och funktionell skridskohall. Nu är det dags att gå från ord till handling och bygga på befintlig plats.

2. **Personalen är vår viktigaste resurs**

Välfärden står och faller med personalen. Därför prioriterar vi hållbara scheman, bättre arbetsmiljö, kompetensutveckling och fria arbetsskor.

3. **Barn ska få stöd tidigt**

Vi vill stärka förskolan, skolan, elevhälsan och det förebyggande arbetet. Barn ska ärva framtid – inte utanförskap.

4. **En äldreomsorg att lita på**

Äldre ska få omsorg i tid. Vi vill bygga ett nytt särskilt boende och det ska drivas i kommunal regi.

5. **Stärk LSS och omsorgen**

Personer med funktionsnedsättning ska få tryggt stöd, goda boenden och möjlighet att leva som andra därför vill vi bygga ett nytt LSS-boende och driva det i kommunal regi.

Våra politiska prioriteringar

En välfärd att lita på

Skola

Skolan ska ge varje barn möjlighet att vara sig själv och växa till den person hen vill vara. Även om barnantalet sjunker vill vi behålla personal för att kunna ha mindre grupper med högre personaltäthet.

Samverkan mellan elevhälsa, kommunens socialtjänst och regionens barn- och ungdomshälsa ska utvecklas.

Utbildningskedjan ska vara sammanhållen från förskolan till gymnasiet och annan vidareutbildning – ett livslångt lärande som gynnar både individ och samhälle. Vi vill bryta den nedåtgående spiralen med dåliga studieresultat. Vidare behöver samtliga skolmiljöer anpassas för att möta olika typer av elevbehov, exempelvis för elever med funktionsvariationer.

En stärkt studie- och yrkesvägledning behövs för att fortsätta förse den lokala arbetsmarknaden med kompetensförsörjning. Kommunen behöver arbeta ytterligare för att fler ungdomar ska klara gymnasieexamen. Det entreprenöriella lärandet ska främjas. Arbetet ska inledas redan i tidiga åldrar.

Ett aktivt integrationsarbete, med fokus på språkutbildning från dag ett och validering av tidigare kunskaper, är nyckeln till en sammanhållen kommun och en stärkt arbetsmarknad. På så sätt kan såväl Motala som enskilda individer utvecklas och växa.

Vår inriktning för bättre förskola och skola:

- Mer personal i förskola och skola.
- Stöd till eleverna ska ges i samverkan med utökat föräldrastöd.
- Elevhälsan ska ges resurser för att kunna möta den enskilde elevens behov.
- Förskola under obekväm arbetstid och nattetid ska erbjudas även fortsättningsvis.
- El-Sistema ska vara en permanent del i förskolan och skolan.
- Öka antalet fria timmar i förskolan.
- Avgiftsfri kollektivtrafik för barn och unga upp till 20 år året runt.

Vård och omsorg:

I Motala kommun ska alla invånare kunna lita på att det finns en vård och omsorg av hög kvalitet. Omsorgsarbetet ska dessutom kompletteras med det förebyggande arbetet så att fler personer får förutsättningar att vara friska längre. Det friska åldrandet uppnås genom träningsmöjligheter, speciellt inriktat för äldre eller långvarigt sjuka, och genom sociala insatser.

För att bryta ensamheten och psykisk ohälsa ska kommunen stötta ideellt drivna träffpunkter, exempelvis via IOP-avtal. Äldreplanens intentioner ska genomsyra all verksamhet. Kommunen bör även i samverkan med lokala byggherrar och allmännyttan verka för fler typer av seniorboenden.

Vår inriktning för bättre vård och omsorg

- Vi vill bygga ett särskilt boende (SÄBO) under mandatperioden.
- Utveckla mötesplatser för äldre och personer med funktionsvariation.
- Etablera en familjecentral tillsammans med Region Östergötland.
- Samtliga särskilda boenden ska drivas i kommunal regi samt avskaffa LOV inom hemtjänst och upphandla det som behövs.
- Verka för fler IOP-avtal med civilsamhället.
- Bygga LSS-boende.
- Utveckla Seniorcenter.

Personal

Personalen är vår viktigaste resurs och för att lyckas rekrytera och behålla personal måste arbetsmiljön vara god och delaktigheten stor, därför är arbetet med heltidsresan prioriterad. Det är av stor vikt att hållbara scheman skapar rätt förutsättningar och ger personalen de verktyg som krävs för att under rimliga villkor uppfylla de krav som ställs. Tillitsbaserad styrning ska implementeras i all verksamhet. Medarbetare ska få möjlighet att omskola sig, detta för att säkra kompetensförsörjningen i kommunen genom skräddarsydda utbildningar i samverkan med utbildningssamordnaren. Låt proffsen vara proffs!

Omsorgen ska utgå från människors behov, inte från ett schema. Vi vill avskaffa minutstyrningen i Motala kommuns hemtjänst. Det innebär att både våra medarbetare och äldre får bättre förutsättningar.

Att arbeta inom vård och omsorg innebär risker att drabbas av förslitnings- och fallskador med smärta och eventuell sjukfrånvaro som följd. Därför vill vi införa avgiftsfria arbetsskor för våra medarbetare. Detta är en viktig arbetsmiljö- och jämställdhetsfråga.

Vår inriktning för bättre arbetsvillkor:

- Personalen ska ges större delaktighet i arbetets utformning.
- Införa schemaperioder om 3 – 6 månader för personal i omsorgen.
- Slopa minutstyrningen i hemtjänsten.
- Friskvårdsbidraget ska höjas till 2 500 kronor.
- Erbjuder alla medarbetare kompetensutveckling och vidareutbildning.
- Ge personalen fria arbetsskor.

Ett tryggare Motala

Att bygga ett tryggare samhälle handlar om att värna människors frihet och välmående. Vi vill knäcka kriminaliteten genom att stärka välfärden och komma till rätta med segregationen. Våld i nära relationer är ett allvarligt problem som samhället behöver arbeta aktivt mot. Vi vill ge de organisationer som arbetar mot våld i nära relationer rätt förutsättningar att bedriva det viktiga arbetet, samtidigt som samverkan mellan kommunen, myndigheter och frivilligorganisationer behöver stärkas. Motala kommun ska vara en trygg kommun för alla att bo i.

Trygg samhällsutveckling

Det ska vara enkelt för såväl privatpersoner som företag att etablera sig i Motala. En tät och blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer bidrar till attraktivitet, hållbarhet och inkludering. Med en väl genomtänkt samhällsplanering motverkas segregation och mötesplatser skapas. Alla våra medborgare ska kunna ta del av vår vackra kommun. Attraktiva lekområden är populära mötesplatser för familjer och besökare, därför vill vi satsa på att tillgänglighetsanpassa våra lek- och badplatser.

Kommunen ska arbeta med feministisk, trygghetsskapande stadsplanering. Vidare krävs en mångfald av byggaktörer för att skapa förutsättningar för inkludering och social sammanhållning. Bostadsstiftelsen Platen ska ligga i framkant med byggande av bostäder till hyror som alla kan ha råd med, detta sker mest effektivt i stiftelseform.

Vår inriktning för tryggare samhällsutveckling:

- Via våra markanvisningsavtal verka för att förenkla upphandlingarna så att fler lokala företag får möjlighet att konkurrera samt genomföra fler sociala upphandlingar.
- Inrätta trygghetskameror i de områden där det behövs.
- Kommunen ska öka samverkan med de myndigheter som arbetar mot arbetslivskriminalitet och välfärdsbrotten ska bekämpas.
- Tillgänglighetsanpassade lekparkar och badplatser.
- Stadsplanera för ökad trygghet.

Jämställdhet, jämlikhet och mångfald

Alla Motalabor ska ha samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Könsidentitet, ålder, funktionsvariation, etnicitet, trosuppfattning, utseende eller sexuell läggning ska aldrig begränsa en persons frihet, trygghet eller möjlighet att forma samhället och sitt eget liv. Kommunen ska aktivt arbeta för att motverka osund machokultur, mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld.

Personal i kommunens verksamhet ska ha kunskap om genusfrågor och vara väl insatta i arbetet mot kränkande särbehandling och diskriminering utifrån ett normkritiskt förhållningssätt. Det saknas kompetens hos såväl tjänstepersoner som politiker om HBTQI personers livsvillkor, vilket kan leda till direkt diskriminering.

Vår inriktning för ett mer jämlikt och jämställt samhälle:

- Medarbetare och förtroendevalda ska, i enlighet med CEMR-deklarationen utbildas och ges rätt verktyg att främja jämställdhetsintegrering och mångfald, för att motarbeta destruktiva könsstrukturer.
- Långsiktigt stöd till föreningar och ideella organisationer som verkar för att stötta utsatta grupper, för att motverka diskriminering i samhället och våld i nära relationer.
- Utbildning i HBTQI för alla anställda och alla förtroendevalda i Motala kommun.
- Föreningar som bedriver ett aktivt jämställdhetsarbete ska belönas för det.

Ett levande Motala

Landsbygd

Oavsett var i kommunen man bor ska möjligheten till ett gott och aktivt liv finnas. Landsbygden är rik på unika värden och ett starkt medborgarengagemang. Detta ska kommunen stödja och ta vara på. Arbetet med landsbygdsgrupper ska fortsätta för att stärka dialogen mellan medborgare, lokala aktörer och kommun.

Samhällsplaneringen ska utformas på ett sätt som utvecklar landsbygden. Kommunen ska därför arbeta för en god tomtberedskap i hela kommunen. Men för att det ska vara möjligt att leva och verka på landsbygden måste infrastruktur finnas på plats. Möjligheten att resa eller pendla kollektivt även på landsbygden ska stärkas. Kommunen ska därför verka för tågstopp i Godegård. Då investeringen är beroende av andra samverkansparter finns det ännu inga faktiska investeringskostnader. Utöver detta måste behovet av gång- och cykelvägar i landsbygdsorter beaktas.

Vår inriktning för en levande landsbygd:

- Arbetet med landsbygdsgrupper ska fortsätta för att stärka dialogen mellan medborgare, lokala aktörer och kommunen.
- Möjliggör god tomtberedskap för bostäder och verksamhet.
- Möjligheten att resa kollektivt på landsbygden ska stärkas och det måste finnas bra parkeringsmöjligheter för dem som pendlar.
- Satsa på cirkulär ekonomi och gröna näringar.
- Laddstolpar i samtliga tätorter i kommunen.
- Stärka den kommunala servicen på landsbygden.

Kultur och fritid

En aktiv fritid och ett rikt kulturliv främjar såväl hälsa som livskvalitet och bildning. Kulturpolitiken ska bygga på att alla ska kunna utöva och ta del av kultur på jämlika villkor. I Motala ska alla ha rätt att ta del av det breda utbud av aktiviteter som erbjuds inom dessa områden, oavsett ekonomiska förutsättningar, ålder eller bakgrund.

Genom resurser till ungdoms- och breddidrotten, inklusive idrott för människor med funktionsvariation, korpiddrott och motionsidrott, investerar vi i såväl livskvalitet som folkhälsa. Kommunen ska stödja föreningar så att medlemsavgifter kan hållas på en rimlig nivå. Därför vill vi höja föreningsbidraget. Med en aktiv samverkan mellan kommun, föreningsliv och andra aktörer skapas goda förutsättningar som bidrar till ett mer jämlikt och attraktivt Motala.

Vår inriktning för ett rikare kultur- och fritidsliv:

- En mötesplats för ungdomar och unga vuxna ska öppnas i centrala Motala.
- En skridskohall ska byggas på befintlig plats.
- Ensamheten ska brytas genom fler sociala mötesplatser i bostadsområden, i samverkan med ideella organisationer och föreningslivet.
- Föreningsbidraget ska höjas.

Miljö och klimat

Den rådande klimatkrisen är vår tids största utmaning och kan endast lösas gemensamt. Kommunen ska ha höga ambitioner i sitt miljö- och klimatarbete. Vår ambition är att reningsverket på sikt ska utvecklas så att det kan ta hand om- och reducera läkemedelsrester, mikroplaster och andra giftiga ämnen som finns i slammet så dessa inte går ut i naturen.

Klimat- och miljöutmaningar måste angripas med ett helhetsgrepp. Kommunen ska gå i bräschen och ta ansvar för en mer hållbar matkonsumtion. Vidare ska arbetet för minskat matsvinn intensifieras.

Vår inriktning för att möta klimatomställningen:

- För att kunna uppnå Agenda 2030-målen, de nationella målen och EU-målen måste vi aktivt arbeta med och prioritera en klimatfärdplan och en miljö- och klimatutvecklingspott.
- Kommunens produktion av förnybar energi ska öka. Solenergi ska installeras i all nyproduktion där det är möjligt.
- Kommunala transporter och tjänsteresor ska i så hög grad som möjligt ske fossilfritt.
- Livsmedel som används i verksamheterna ska vara säsonganpassade och om möjligt ekologiska och närproducerade.

Resursfördelning

Resultatbudget

Det budgeterade resultatet för 2027 uppgår till 1,3 procent av skatter och bidrag, motsvarande 46 mnkr. För planåren 2028–2029 beräknas resultatet uppgå till 2,5 procent. Intäkterna från skatter och generella statsbidrag baseras på SKR:s prognos från april, och någon säkerhetsmarginal för att hantera variationer i skatteunderlag eller inflation har inte lagts in.

Resultatbudgeten inkluderar planerade effektiviseringar och ransoneringar om 44 mnkr under 2027, samt ytterligare 118 mnkr år 2028 och 65 mnkr år 2029. Den samlade nivån på effektiviseringar, ransoneringar och det prognostiserade resultatet skapar ett ekonomiskt utrymme för politiska prioriteringar med ökade budgetanslag om 40 mnkr 2027, ytterligare 10 mnkr 2028 och 6 mnkr 2029.

Avskrivningar och finansiella kostnader ökar successivt under perioden som en följd av den höga investeringstakten.

Mnkr	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens nettokostnad	-3 228	-3 260	-3 339
Avskrivningar	-218	-243	-256
Verksamhetens nettokostnader	-3 446	-3 503	-3 595
Skatteintäkter	2 495	2 565	2 665
Generella statsbidrag och utjämning	1 035	1 085	1 098
Verksamhetens resultat	85	148	167
Finansiella intäkter	9	9	9
Finansiella kostnader	-48	-65	-82
Årets resultat	46	91	94
Årets resultat i % av skatter och bidrag	1,3%	2,5%	2,5%
Årets resultat exkl exploatering	30	76	54
I % av skatter och bidrag	0,9%	2,1%	1,4%

Nämndernas ramar

Nämndernas ramar beräknas enligt kommunfullmäktiges resurserfördelningsmodell, med kompensation för pris- och löneförändringar samt volymförändringar. Utöver förvaltningens förslag till prioriteringar om 10 mnkr vill vi socialdemokrater fördela ytterligare 30 mnkr till bildningsnämnden och socialnämnden.

Politiska prioriteringar

Barn och unga

Barn och unga är viktiga för Motalas framtid. En trygg uppväxt är avgörande för folkhälsan och utbildning fungerar som en central skyddsfaktor för framtida välbefinnande. Därför anser vi det viktigt att satsa extra resurser på våra barn och unga. Vi vill göra satsningar i förskolan och skolan genom mindre barngrupper med större personaltäthet, stärka elevhälsan, återställa El Sistema i förskolan och möjliggöra så att musikmodellen kan finnas i fler skolor än idag.

Ambulerande multiprofessionella team

Ungdomar som visar tendenser på att hamna i kriminalitet måste snabbt identifieras och stödjas, och det måste även finnas hjälp att få genom en stark avhopparverksamhet.

Team av exempelvis fältsekreterare, kuratorer och fritidsledare ska arbeta ute i bostadsområdena eller där behov finns i ungdomars närhet. Teamen ska verka proaktivt mot ungdomarna och syftar till att skapa gemenskap, inkludering och trygghet.

Öppna förskolan

Möjligheten för barn till daglediga föräldrar att träffa andra barn och utvecklas är viktig. I den öppna förskolan får även föräldrarna möjlighet att träffa andra föräldrar och kunnig personal. Det är viktigt att den öppna förskolan finns på flera platser i kommunen.

Familjecentral i Motala

Familjecentralen är ett framgångsrikt hälsofrämjande koncept bestående av mödrahälsovård, barnhälsovård, öppna förskolan och socialtjänst. Vi vill att Motala kommun tillsammans med Region Östergötland agerar för att öppna en Familjecentral i Motala.

Äldre

Jämställdhetsperspektivet ska särskilt beaktas. Den ofrivilliga ensamheten och isoleringen bland våra äldre har eskalerat vilket leder till ohälsa. Vi menar att kommunen måste ta sitt ansvar för att minska klyftorna i folkhälsan.

Dagverksamhet för dementa innebär en avlastning för anhöriga och ger ett mervärde för den enskilde individen. Dagverksamhet är viktig. Aktiviteterna som erbjuds ska bidra till att stimulera fysisk aktivitet och till att behålla funktionsförmågor för att klara aktiviteter i det dagliga livet.

Demensvården ska anpassas efter behov och ålder. Exempelvis behöver personer under 65 år som insjuknar i demenssjukdom specialiserad vård och anpassade miljöer.

Föreningsliv

Vi vet att idrott och föreningsliv är viktiga byggstenar i människans välmående såväl fysiskt som psykiskt. Föreningslivet är även en viktig väg in för att öka integrationen och etableringen i samhället och bidrar till stolthet och framtidstro bland unga. Det är av vikt att kommunen i samverkan med Motalas föreningar aktivt arbetar uppsökande för att erbjuda unga Motalabor möjligheten till en rik och aktiv fritid.

Främja ett jämställt idrottsliv

För att främja ett mer jämställt idrottande i kommunen ska verksamheter som särskilt satsar på att samla många kvinnliga utövare stöttas.

Därför vill vi bygga en idrottshall i Borensberg och avsätter 60 miljoner åren 2028 – 2029.

Ett starkt och välmående näringsliv

Ett välmående näringsliv är en garant för en stark välfärd. För att underlätta för företagen i Motala vill vi se snabbare handläggningstider, underlätta för lokala företag att vara med på kommunens upphandlingar, fortsätta arbeta med att förbättra vårt bemötande och vår tillgänglighet. Ska vi klara klimatutmaningen krävs det att vi alla arbetar mot samma mål. Därför vill vi ta fram en plan för hur vi stöttar lokala företag att ställa om till grön, cirkulär ekonomi.

Ökad integration

Att stärka integrationen är prioriterat för oss Socialdemokrater.

Vi vill se språkkrav i välfärdsyrkena - i äldreomsorgen, men också inom förskole- och fritidsverksamheten. Syftet är att höja kvaliteten i välfärden genom att säkerställa att medarbetarna kan kommunicera med dem de hjälper/barnen/eleverna. Avgörande för en starkt integration är samverkan i hela samhället, mellan kommunen, föreningslivet och näringslivet.

Ökad självständighet

Alla behövs i samhällsbygget!

Egenförsörjning ger individen såväl självständighet som frihet. Samtidigt ska det finnas en trygghet i att vårt gemensamma välfärdssystem stöttar när det behövs. För att möjliggöra självständighet krävs ett mer långtgående stöd. Genom nära samverkan mellan kommun och arbetsförmedling kan vi hjälpa människor tillbaka till arbetslivet och till egenförsörjning. Överallt talas det om vikten att nya medborgare lär sig svenska, utbildar sig och snabbt kommer i arbete. Grundvux ger alla vuxna - oavsett bakgrund - möjligheten att slutföra grundskolan eller repetera ämnen.

Beslut har fattats att eleverna från och med i höst ska fjärrundervisas, det tycker vi rimmar illa med ambitionen till ökad självständighet. Vi anser att Grundvux ska finnas kvar i kommunal regi och i platsbunden form med lärare på plats med närhet till hjälp och stöttning för elever.

Effektiviseringar, ransoneringar och intäktshöjningar

Kommunövergripande effektiviseringar, ransoneringar och intäktshöjningar

För att nå ett önskat resultat på 1,3% behöver kommunens verksamheter göra effektiviseringar, ransoneringar och intäktshöjningar motsvarande 44 mnkr. Det krävs såväl arbete från förvaltningarna med övergripande effektiviseringar och politiskt inriktade ransoneringar och intäktshöjningar.

Uppdrag: Se över konsulttjänster i verksamheterna 3 mnkr

Förvaltningarna får i uppdrag att se över i vilken utsträckning det är nödvändigt att hyra in konsulter och om det går att använda den egna personalen för att genomföra analyser med mera i större utsträckning. Kostnaderna för konsulter ska inte överstiga nyttan, när det redan finns god kompetens inom kommunens egna verksamheter

Uppdrag: Avskaffa LOV och upphandla hemtjänst 4 mnkr

LOV inom hemtjänst har medfört effektivitetsproblem inom den kommunala hemtjänstverksamheten, men även skapat hinder för långsiktighet för de privata aktörerna. Genom att avskaffa LOV inom hemtjänst kan hemtjänsten i Motala kommun struktureras och bli mer effektivt med tydligare kontroll och planering. Det underlättar även för de privata aktörerna som får ett tydligare uppdrag.

Uppdrag: Samordna och effektivisera digitalisering genom IT-enheten Beräknad effekt 5 mnkr

IT-enheten har hög kompetens och kan leda det gemensamma digitaliseringsarbetet för att skapa effektivare verksamheter. I takt med en växande befolkning och ökade välfärdsbehov blir digitalisering avgörande. Den ger nya lösningar, avlastar personal, förbättrar arbetsmiljön och gör det enklare för invånare att sköta ärenden när det passar dem. Digitalisering möjliggör en innovativ, hållbar och kostnadseffektiv välfärd. Coronapandemin har påskyndat utvecklingen och lett till nya kunskaper och arbetssätt som driver digitaliseringen framåt.

Uppdrag: Sänkt ambition inom ledning, stöd, serviceverksamheter 3 mnkr

Inom förvaltningarna finns det resurser och effektivitet att hämta hem genom att se över och sänka ambitionsnivån inom ledning, stöd och serviceverksamheter. Under de senaste åren har det skett omorganiseringar inom ledningsförvaltningar, samtidigt som den vuxit i vissa delar. Förvaltningarnas staber ska ha den mängd anställda som krävs för att utföra ett effektivt arbete. Därför behöver en översyn av förvaltningarna komma till stånd.

Exploateringsbudget

Med markexploatering avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för byggnation av bostäder, samhällsbyggnader, industrier, affärsverksamhet etc. I exploateringsverksamheten ingår utbyggnad av infrastruktur såsom gator, grönområden och VA-anläggningar.

Den generella inriktningen av exploateringsprojekt är att den finansieras via försäljningsinkomster. För varje exploateringsprojekt beslutar kommunstyrelsen om en exploateringskalkyl som fastställer projektets budget i form av förväntade utgifter och inkomster. Budgeten för exploateringsverksamheten återfinns dels i resultatbudgeten avseende årets intäkter för exploatering samt årets kostnader för detaljplanering och andra driftkostnader. I investeringsbudgeten återfinns utgifter för utbyggnad av exploateringsområden.

Projekten innebär normalt sett att inkomsterna kommer ett eller flera år efter att kommunen haft utgifter. Eventuella över- eller underskott av exploateringen redovisas som vinst eller förlust i resultaträkningen.

Kommunen har förutsättningar för tillväxt genom god planreserv för bostads- och verksamhetsmark och har en tydlig strategi i att skapa tillväxt genom utveckling av attraktiva och unika områden, exempelvis centrum, Kanalstaden och Varamon. Dessa områden tillsammans med befintlig planreserv och färdigställande av exempelvis sjönära småhustomter i Dynudden och verksamhetsmark i Norrsten, gör att kommunen kan möta behov och skapa tillväxt.

Exploatering bostäder

Under perioden 2027-2029 planeras ca 101 bostäder färdigställas varav 52 i Motala tätort och 49 i Borensberg. Här ingår både kommunala och privata projekt. Det finns ett behov av bostäder i Motala och Borensberg, då främst efterfrågan på möjligheten att bygga småhus. Den kommunala tomtkön består av ca 400 intressenter. Under 2022 släpptes ett 60-tal småhustomter i området Bråta Hagar i Borensberg och fler småhustomter är på gång i Norra Bråstorp i Motala, med planerat färdigställande av infrastruktur i etapp 1 2028. Detaljplanen för Dynudden etapp 2 har vunnit laga kraft och där planeras för 17 småhustomter till tomtkön. Även markanvisning pågår för byggnation av radhus och i kommande markanvisningar blir det även flerbostadshus. Planering för småhustomter pågår även i Djurkälla. Då risken finns att detaljplanen överklagas är det svårt att prognostisera när ett genomförande kan påbörjas.

I område Bergsätter har detaljplanen för område Bergmossen vunnit laga kraft och privat exploatör beräknas påbörja byggnation under 2027 för etapp 1 med ca 24 bostäder i enplansbostadsrätter.

I Västra Lund påbörjas utbyggnad av VA för möjliggörande av byggnation av 5 småhus inom äldre, befintlig plan. Tomterna släpptes i tomtkön och samtliga tomter är reserverade till deltagare i tomtkön till november 2026.

Det pågår arbete med bostadsprojekt i centrum. På Buntmakaren 9, som är kommunens fastighet, har avtal tecknats med privat exploatör för byggnation av flerbostadshus. På den privatägda fastigheten Plåtslagaren 7, finns möjlighet för tillbyggnad med bostäder. Kommunen har också en markanvisning med HSB i kvarteret Bagaren. Där planeras ett flerbostadshus med ca 45 bostadsrätter. Med totalt ca 250 nya bostäder i dessa tre projekt skapas goda möjligheter för utveckling av de verksamheter som finns i centrum. Att planera för stadsutveckling inom det område som kallas Kanalstaden är prioriterat, vilket möjliggör för ett helt nytt bostadsområde med ett stort antal nya bostäder i centralt läge.

Fokus ska också vara att möjliggöra för bostäder i kommunens mindre orter. I Fornåsa planeras för en ny detaljplan för bostäder och i Klockrike har kommunen förvärvat mark och planerar för ny detaljplan, även här för bostäder. Kommunen arbetar fortlopande med att identifiera strategiska markförvärv för kommande exploateringar.

Exploatering verksamheter och övrigt

I kommunen finns ledig mark för både industri och handel. För att vara attraktiva för nya verksamhetsetableringar är det viktigt att det finns alternativa områden som passar olika verksamheter. En ny detaljplan för Norrsten etapp 2 har antagits, men överklagats. Planerad utbyggnad av infrastruktur skjuts upp tills planen vunnit laga kraft. Det finns lediga tomter i Norrsten etapp 1. Kommunen har också förvärvat fastigheter i strategiskt läge i Norrsten. Efter tillträde planeras för att ny detaljplan ska upprättas. I område Bråstorp finns lediga tomter kvar för verksamhet. I Borensberg finns ledig verksamhetsmark i Erstorp etapp 1 och möjlighet att bygga ut även etapp 2 med infrastruktur.

Detaljplanerna för Varamon har vunnit laga kraft i september 2025, därmed har kommunen en markreserv i strategiskt läge för stora besöksetableringar. Detaljplanen för idrottscenter vid riksväg 50 är sedan tidigare en del av markreserven.

Politiska prioriteringar i investeringsbudgeten

Kommunfullmäktiges beslut om investeringar innebär att en totalram för investeringsutgifterna för varje år fastställs. Investeringsramen är fördelad på huvudkategorierna lokalinvestering, utvecklingsprojekt för tillväxt, exploatering, nämndernas investeringar samt vatten- och avfallsnämndens investeringar. Kommunstyrelsen fattar projektbeslut inom de fastslagna ramarna för lokal- och tillväxtinvesteringar. Nämnderna ansvarar för fördelning av sina investeringsramar. Sammantaget uppgår ramen för investeringsutgifter år 2027 till 823 mnkr.

Med anledning av ny politisk organisation för mandatperioden 2027-2030 sker justeringar i ansvarsfördelning mellan Tekniska servicenämnden och Samhällsbyggnadsnämnden. Samhällsbyggnadsnämndens uppdrag renodlas i högre grad inom myndighetsområdet. Från och med år 2027 kommer därmed inga investeringar hanteras inom Samhällsbyggnadsnämnden. Tidigare års investeringar hos Samhällsbyggnadsnämnden hanteras istället hos Tekniska servicenämnden från och med år 2027.

Ramen för lokalinvesteringar är uppbyggd genom en antagen projektlista med uppskattade volymer och tidpunkter. Mot bakgrund av osäkerheter i pågående förstudier av lokalinvesteringsprojekt kopplat till bl.a. tid, omfattning och inriktning föreligger det en osäkerhet för vilket år den faktiska investeringsutgiften för varje projekt uppkommer. Därför görs ett avdrag på totala lokalinvesteringsutgifter för åren 2027-2029 medan den ursprungliga investeringsutgiften för varje projekt ligger kvar.

Utgångspunkten är att investeringsutgifterna i huvudsak ska vara självfinansierade genom årets resultat samt årets avskrivningar. För perioden 2027-2029 kommer investeringsutgifterna ligga väsentligt över självfinansieringsutrymmet och upplåning kommer att krävas.

Mnkr	Ramar 2027	Ramar 2028	Ramar 2029
Total investeringsram	823	818	772
Projektbeslut lokaler, tillväxt, exploatering	492	487	416
Lokalinvestering	441	398	355
Pågående	321	448	225
Planerade	150	40	150
Avdrag	-30	-90	-20
Utvecklingsprojekt för tillväxt	21	33	17
Exploatering	31	56	45
Nämndernas investeringar	184	178	149
Kommunstyrelsen	65	46	34
Bildningsnämnden	13	21	11
Samhällsbyggnadsnämnden	0	0	0
Socialnämnden	4	5	4
Tekniska servicenämnden	103	107	100
Investeringar Vatten- och avfallsnämnden	147	154	208

Förskolor och skolor i Motala kommun

Vi Socialdemokrater vill värna de kommunala förskolorna i hela kommunen och satsar därför medel årligen för reinvesteringar. Behov av nya kommunala förskolor behöver utredas. Vi ser det som en viktig politisk prioritering att skolorna på våra landsbygder ska värnas. Det finns ett fortsatt behov att se över skolorganisationen i Motala tätort kopplat till demografi och verksamhetslokaler.

Äldreomsorg

Motala kommun är i behov av ett nytt särskilt boende och vi vill att det byggs där behov föreligger. Vi Socialdemokrater vill att det nya äldreboendet ska drivas i kommunal regi. Vi satsar 270 mnkr på att bygga ett nytt äldreboende under mandatperioden. Inventarierna på de kommunala vård-, omsorgs- samt stödboendena är eftersatta och i stort behov av förnyelse och uppdatering. Därför ökas socialnämndens reinvesteringsbudget till 4 mnkr kronor årligen, så att de kommunala boendena kan byta ut uttjänta inventarier.

LSS-boende

Personer med funktionsnedsättning ska kunna få hjälp att leva som alla andra enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Motala har idag inte tillräckligt med platser. Därför satsar vi på att bygga ett nytt LSS-boende i egen kommunal regi för 40 mnkr fördelat på åren 2029 och 2030.

Investeringar för en levande landsbygd

För att hela Motala ska kunna leva avsätts en och en halv mnkr kronor årligen för landsbygdsfrämjande åtgärder i dialog med byaråd och Ortsbefolkning. Vi vill påbörja en förstudie för att utreda ej detaljplanlagda landsbygdsområden med fokus på tomtberedskap. För detta avsätter vi 300 tkr. För att skapa trivsel och stärka Borensbergs attraktionskraft tillförs medel på 1 mnkr årligen. Alla i Motala förtjänar en fungerande kollektivtrafik. I Godegård finns särskilt goda förutsättningar för ett tågstopp som skulle bidra till en mer levande landsbygd och skapa större pendlingsmöjligheter.

Trygg, säker och tillgänglig kommun

För att skapa en trygg, säker och tillgänglig miljö för alla tillförs 4 mnkr årligen för upprustning av gång- och cykelvägar samt funktionsanpassning av offentliga miljöer. Motala är en cykelstad och tillsammans med framförallt Vätternrundan stärker cykelfrämjande åtgärder kommunens varumärke. Att bygga ett cykelgarage vid stationen är en viktig satsning som vi Socialdemokrater vill göra. För cykelfrämjande åtgärder avsätter vi 500 tkr årligen.

Idrottsanläggningar i Motala kommun

För oss Socialdemokrater är ett starkt och livskraftigt förenings- och idrottsliv prioriterat. Vi vill därför göra satsningar på nya anläggningar runt om i kommunen. Motala kommun har ett stort behov av en modern och funktionell skridskohall. Den ska anläggas snarast på befintlig plats och för det avsätter vi 150 mnkr.

En ny idrottshall i Borensberg är efterlängtat och ska byggas. Vi satsar 60 mnkr kronor fördelade på 30 mnkr vardera åren 2028 och 2029.

Investeringar för en levande stadsmiljö

Stadsparken är en grön lunga och viktig del av Motala centrum. Belysningen vid Vätternpromenaden intill Stadsparken behöver förstärkas för ökad trygghet. Vi avsätter 3 mnkr 2028 och 2029 för detta arbete.

Ett modernt, tillgängligt och tilltalande torg är en viktig pusselbit för att stärka hela Motala centrum attraktionskraft och handel. Vi avsätter 3 mnkr årligen 2028 och 2029 för Stora Torget.

Motala utvecklas som besökskommun och med fler turister och besökare ökar också behovet av olika typer av övernattningsmöjligheter. Vi vill hitta potentiella campingplatser. Arbetet görs i den fördjupade översiktsplanen (FÖP).

Balansbudget

Mnkr	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Tillgångar			
Anläggningstillgångar (materiella och finansiella)	4 062	4 637	5 153
Bidrag till statlig infrastruktur	9	9	9
Förråd	50	50	50
Fordringar	395	395	395
Kassa och bank	81	81	81
Summa omsättningstillgångar	526	526	526
Summa tillgångar	4 596	5 172	5 688
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	-1 730	-1 821	-1 915
Avsättning för pensioner mm.	-165	-165	-165
Skulder	-2 702	-3 186	-3 608
Summa eget kapital och skulder	-4 596	-5 172	-5 688

Finansieringsbudget

Mnkr	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	46	91	94
Årets avskrivningar	218	243	256
Kassaflöde från den löpande verksamheten	264	334	350
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	-823	-818	-772
Finansieringsverksamheten			
Ny upptagna lån	559	484	422
Årets kassaflöde	0	0	0
Likvida medel vid årets början	81	81	81
Likvida medel vid årets slut	81	81	81

Finansiella nyckeltal

	Prognos 2027	Prognos 2028	Prognos 2029
Årets resultat / skatter och bidrag	1,3%	2,5%	2,5%
Självfinansieringsgrad*	32,9%	43,5%	53,8%
Soliditet inkl. pensionsförpliktelser	22,6%	22,4%	22,4%
Låneskuld, andel av skatter & bidrag	53,0%	64,5%	73,8%
Nettokostnadsutveckling**	4,6%	1,9%	2,4%

*Avser årlig självfinansiering i den skattefinansierade verksamheten

**Avser nettokostnadsutveckling per invånare för alla verksamheter. 2027 i jämförelse mot budget 2026